

Golem

Hebrejska reč Golem znači bezdušno tijelo, bezoblična materija, ili glina.

Sa tim se misli na nešto što nema formu te je još embrionalno. Osim toga odnosi se na imitaciju božjeg stvorenja i na iz toga prilazeće ljudske aktivnosti na svim kulturnim nivoima.

Postoji mnogo priča vezanih za Golema, a prema jednoj pismenoj predaji iz 13. stoljeća Golem je stvoren prema uputstvu 'Knjige stvaranja Sefer Jezira' iz blata ili bezoblične mase (Psalam 139:16). Godine 1580. mudri i pobožni Maharal iz Praga, Jehuda Lov ben Bezalel, iz riječnog blata je stvorio umjetnog čovjeka ili Golema, kako bi štitio stanovnike židovskog geta u Pragu. Rabin je oživio stvorenje nakon što mu je stavio u usta pergament s „istinskim imenom Božijim“.

Također je poznata i priča koja potječe iz južne Francuske iz 13. stoljeća od grupe kabalista. U toj priči o Golemu opisuje se sljedeće: „Nakon tri godine od kako su počeli, kombiniranjem i razvrstavanjem stvarati forme i riječi, stvoren je čovjek, na čijem čelu je pisalo JHWH Elohim Emet Bog je istina. Ali stvorenje imalo je nož u ruci sa kojim ostruže Aleph (prvo slovo hebrejske abecede) sa riječi Emet, tako da je sad preostala riječ Met, koja znači smrt. Tako da je sada stajalo: Bog je smrt. Tada Jeremija poderavši njegovo odjelo rekao: 'Zašto si odbacio Aleph iz riječi Emet?' On odgovori: 'Isprimiti tu ti jednu usporedbu. Arhitekta gradiše mnoge kuće, gradove i trgove. Nitko mu u tome nije bio ravan, nitko nije znao što je on znao, nitko ne posjedovao njegovo znanje. Tada mu se pridružiše dva čovjeka. Poučavaše ih on tajnama svoga zanata sve dok oni dobro sve ne upoznaju. Kad su sve naučili započeh se s njim prepirati tako dugo dok njihov odnos ne počne te se oni kao neovisni arhitekti osamostališe. Pružali su iste usluge ali po nižoj cijeni. Kad su ljudi to opazili promjeniš majstora te njih potražiš kad su nešto morali graditi. Tako je Bog i tebe stvorio po svojoj slici i prilici. Budući da si sada stvorio čovjeka prema svojoj slici, ljudi će reći: 'Nema Boga na svijetu osim ova dva!' i Jeremija rekao: 'Zaista, čovjek smije ovakve stvari samo studirati da upozna snagu i svemogućnost Stvoritelja. Ali ih ne smije primjenjivati.' „

Druga verzija priče Golem, dobija svoje značenje snagom imena, u ovom slučaju hebrejskim imenom boga, koje pišemo sa četiri slova: JHWH, tetragramom. To ime nikada nije smjelo biti izgovoreno, osim putem posvećenih. Zato se često govori samo o imenu. S imenom je povezana snaga, te izgovaranjem svetog imena oslobađa se ta snaga. Stoga je pravo izgovaranje imena bilo zadržano samo za svećenike i posvećene.

Prvobitni čovjek, stvoren prema Božjoj slici i prilici bijaše iz božanske matrice proizašlo stvorenje. U hebrejskom se ta živa i uobličavajuća snaga naziva 'nefeš', što znači dah. Božji čovjek se naziva Adam Kadmon. On je i graditelj i suradnik na Božjem planu. Ali, slijedeći kontraprirodu, suprotnost i imitaciju Božje prirode, Lucifera, prvobitni čovjek je razbio vezu sa jedinstvom i istinom i istina se preobrati u smrt. Svijet koji je Lucifer stvorio, svijet u kojem ljudi žive i umiru je priroda koja je zatvorena za prouzročitelj i zbog toga degenerirana u bezdušnu prirodu s bezdušnim stanovnicima – Golemima. Tako vidimo da je svaki smrtni čovjek Golem.

Svijet dualizma, u kome je, kao i u svakom čovjeku, prisutna dualnost: dan i noć, toplina i hladnoća, ljubav i mržnja itd. To je najviše moguće vremenski ograničena ravnoteža prema kojoj se sve ponovo izvrće u svoju suprotnost. Ljudska svijest je isto tako dvostruka i puna suprotnosti. Tako se jednom govori o budnoj svijesti, zatim o podsvijesti. Podsvijest vodi svoj vlastiti život, ona ima svojstvo fantoma, koji u određenom trenutku upravlja budnom svijesću ili je čak zasjenjuje. Ovakvog individualnog ili kolektivnog fantoma opisuje austrijski pisac Gustav Meyrink (1868. – 1932.) u svom znamenitom romanu 'Golem'.

Očito je da je pad proces, u kojem jedan korak povlači za sobom drugi, dok u jednom datom trenutku sve svjetlo ne

nestane te zavlada samo duboka tama. Ali rješenje problema ne leži u naprednoj tehnologiji niti u nekoj umjetničkoj struji npr. „l'art pour l'art“ (umjetnost radi umjetnosti). To se pokazalo kad je jednom 'arobnjakov šegrt' svojevolumno i bez potrebnih priprema pokušavao jednim magijskim elementom oživjeti posljednjeg praškog Golema. On više nije mogao upravljati događajem i Golem je rastao sve više do gorostasne veličine. I kad je šegrt naglo primjenio 'ritual razrješenja', monstrum se bacio na njega. Bio je zgnječen od svoje vlastite tvorevine. Nije slučajno Meyrinkov roman 'Golem' postigao tako veliki uspjeh koji se možda najvećim djelom može zahvaliti temi podsvijesti simboliziranoj kroz Golema.

U svakom životu, duboko u njegovoj nutрини, živi neki Golem, klica idealnog oblika, jednog još nerođenog Adama. Ova slika upućuje na unutrašnji rad koji život mora provesti na samom sebi. Odstupanjem starog Adama mora se napraviti mjesta za novog života, Adama, duhovnu dušu. Golem nije samo simbol za novo koje mora doći, već i za stanje u kojem se zemaljski život nalazi odjeljen od Duha. A to od njega čini bezdušno biće. Dokle god latentni, novi Adam ne može reagirati na dozivajući glas Duha, tako dugo je zemaljski život Golem, instrument bez volje, lopta za igru između međusobno sukobljenih snaga. To su snage koje žive u njemu samom: nagon stoji nasuprot razumu, strast nasuprot volji, emocije nasuprot racionalnosti itd.

Na duhovnom putu se duhovna iskra u životu oslobađa iz prostorno vremenskog zatvorenštva dvojne prirode i ona ne vodi ka uzburkavanju podsvijesti. Duhovna iskra se ne obrađuje ni normalnoj dnevnoj svijesti ni podsvijesti već je povezana sa Božjom osobnošću, sa mikrokozmosom. To je cilj puta. Samo na taj način može biti taj unutrašnji osobni Golem, snaga podsvijesti, transformiran. Tako će život ponovo postati zdrav odnosno ozdravljen postiže istinsku vjeru: Aleph, broj jedan (jedinstvo), pridodaje se ponovo smrti, čime je smrt nadvladana.

Source:

<https://www.lectoriumrosicrucianum.hr/hr/artikel/golem>